

Lopetusasetus teurastamossa

ylitarkastaja Sari Salminen
Tampereella 8. ja 15.12.2011

Toimintaohjeisto

- Eläinten varjelemiseksi vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä on alan toimijoiden
 - laadittava toimintaohjeisto
 - sovellettava laatimaansa toimintaohjeistoa
 - suunniteltava eläinten lopetus ja siihen liittyvät toimet etukäteen
 - suoritettava toimet toimintaohjeiston mukaisesti
- Tainnutuksen osalta toimintaohjeistossa on
 - otettava huomioon valmistajien suositukset
 - määriteltävä kunkin tainnutusmenetelmän osalta keskeiset parametrit, joilla voidaan varmistaa menetelmän tehokkuus
 - määriteltävä toteutettavat toimenpiteet, jollei eläin ole asianmukaisesti tainnutettu
- Pyynnöstä viranomaisen saataville

Valvontamenettelyt teurastamoissa

- Alan toimijan on määriteltävä, kuvattava ja pantava täytäntöön säännölliset taintumisen tarkastukset
 - riittävän edustava otos
 - tarkastustiheys - tulosten luotettavuustaso on korkea
 - tärkeimmät riskitekijät kuten muutokset eläinten tyypeissä tai koossa tai henkilöstön työskentelytavoissa
 - valvonnasta vastaavien henkilöiden nimet
 - indikaattorit tajuttomuustilan, tajuissaan olon ja tuntemiskyvyn merkkien havaitsemiseen eläimissä
 - perusteet indikaattoreiden osoittamien tulosten hyväksyttävyydelle
 - olosuhteet tai ajankohta valvonnan suorittamiselle
 - eläinten lukumäärä tarkastettavassa otoksessa
 - soveltuvat menettelyt puutteiden syiden selvittämiseksi ja tainnutustoimiin tehtäviksi tarpeellisiksi muutoksiksi, kun taintuminen on heikentynyt
 - kullekin teurastuslinjalle oma

Eläinten käsittely teurastamolla

- Järjestelmällisesti arvioitava kunkin eläinerän saapuessa eläinten hyvinvointiin liittyvät näkökohdat ensisijaisten seikkojen tunnistamiseksi
- Eläinten kuljetussäiliöt
 - pidettävä hyvässä kunnossa
 - käsiteltävä varovasti erityisesti pohja rei'itetty tai joustava
 - ei saa heittää, pudottaa eikä kaataa
 - mahdollisuuksien mukaan lastattava ja purettava mekaanisesti vaakasuorassa asennossa
 - eläimet purettava yksitellen aina, kun se on mahdollista
 - päällekkäin sijoitettaessa on huolehdittava, että
 - rajoitetaan virtsan tai ulosteen putoamista alapuolelle
 - kuljetussäiliöt pysyvät paikoillaan
 - ilmanvaihto ei esty

Eläinten käsittely teurastamolla

- Purettava kuljetusvälineistä mahdollisimman nopeasti ja teurastettava ilman tarpeetonta viivytystä
- Nisäkkäät (ei kanit ja jänikset), joita ei heti viedä teurastuspaikalle
 - on vietävä säilytystiloihin
 - jos ei teurasteta 12 tunnin kuluessa
 - ruokittava, minkä jälkeen niille on annettava kohtuullinen määrä ravintoa asianmukaisin väliajoin
 - varattava sopiva määrä kuivikkeita tai vastaavaa materiaalia, joka takaa asianmukaisen mukavuustason eläinlajin ja eläinten määrän mukaan. Materiaalin on varmistettava tehokas valuminen tai kyettävä imemään riittävä määrä virtsaa ja ulostetta

Eläinten säilytys teurastamolla

- Nisäkkäiden säilytys (ei kanit ja jänikset)
 - saatavilla on jatkuvasti pidettävä juomavettä asianmukaisista juottolaitteista
 - kullakin eläimellä on oltava tarpeeksi tilaa nousta seisomaan, käydä makuulle ja kääntyä (ei yksittäin säilytettävät naudat)
 - turvallinen, karkaaminen estetty
 - petoeläimiltä suojelu
 - kussakin karsinassa näkyvä merkki
 - eläinten saapumispäivä ja -aika
 - eläinten enimmäismäärä (ei yksittäin säilytettävät naudat)
 - eristyskarsinat erityistä huolenpitoa tarvitseville valmisteltava tarvittaessa välittömästi käyttöön
 - seurattava säännöllisesti säilytyksessä olevien eläinten terveydentilaa

Teurastamon tiedot

- Jokainen teurastamo toimittaa pyynnöstä tiedot
 - eläinten enimmäismäärä tunnissa kullakin teurastuslinjalla
 - eläinluokat ja -painot, joiden käsittelyssä käytössä olevia liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitettuja välineitä saadaan käyttää
 - kunkin säilytykseen tarkoitettun alueen enimmäiskapasiteetti
- Viranomaisen on arvioitava toimijan toimittamat tiedot hyväksyessään teurastamon

Eläinten kohtelu

- On kiellettyä
 - lyödä tai potkia eläimiä
 - kohdistaa painetta erityisen herkkään ruumiinosaan
 - nostaa tai vetää eläimiä päästä, sarvista, korvista, jaloista (ei siipikarja, kani ja jänis), hännästä tai turkista
 - aiheuttaa eläimille kipua tai kärsimystä
 - käyttää teräväkärkisiä sauvoja tai muita välineitä
 - vääntää, ruhjoa tai taittaa eläinten häntiä
 - tarttua eläinten silmiin
- Sähköpiiskan käyttöä on vältettävä
 - sallittua ainoastaan täysikasvuisille naudoille ja sioille
 - kun ne kieltäytyvät liikkumasta
 - kun eläimillä on tilaa siirtyä eteenpäin
 - eivät saa kestää sekuntia kauempaa
 - jaksotettava asianmukaisesti
 - ainoastaan takapäähän lihaksiin
 - ei toistuvasti, jos eläin ei reagoi

Eläinten käsittely teurastamolla

- Kytkeminen
 - Ei sarvista tai nenärenkaasta
 - Ei saa sitoa jalkoja yhteen
 - köydet, liekat tai muut välineet
 - tarpeeksi lujia, etteivät katkea
 - eläimet voivat tarvittaessa maata, syödä ja juoda
 - eivät aiheuta kuristumis- tai vahingoittumisvaaraa
 - eläimet voidaan irrottaa nopeasti.
- Eläimiä, jotka eivät pysty kävelemään
 - ei saa raahata teurastuspaikalle
 - lopetettava paikassa, jossa makaavat

Eläinten käsittely teurastamolla

- Eläimet tasaisesti tainnutukseen, jottei eläinten käsittelijöiden tarvitse hätistää niitä säilytyskarsinoista
- Teurastuksessa etusijalle
 - vieroittamattomat eläimet
 - maidossa olevat lypsyeläimet
 - kuljetuksen aikana synnyttäneet naaraat
 - kuljetussäiliöissä toimitetut eläimet
- Jos etusija ei ole mahdollista, eläinten kärsimystä on lievennettävä erityisesti
 - lypsämällä lypsyeläimet vähintään 12 tunnin välein
 - järjestämällä asianmukaiset olosuhteet imettämiselle ja huolehtimalla vastasyntyneen eläimen hyvinvoinnista
 - tarjoamalla vettä kuljetussäiliöissä toimitetuille eläimille

Liikkumisen rajoitus - ja tainnutusvälineet¹

- Myynti vain varustettuna asianmukaisin käyttöohjein
- Valmistajien käyttöohjeet internetiin julkisesti saataville
 - täsmennettävä erityisesti:
 - ✓ eläinlajit, -luokat, -määrät tai -painot, joille välineet ovat
 - ✓ eri käyttöolosuhteisiin suositeltavat parametrit ja myös keskeiset parametrit
 - ✓ menetelmä tainnutusvälineiden tehokkuuden valvomiseksi
 - ✓ tainnutusvälineiden kunnossapito- ja tarvittaessa kalibrointisuositukset

Liikkumisen rajoitus - ja tainnutusvälineet²

- Alan toimijat
 - varmistavat, että koulutetut henkilöt
 - ✓ pitävät kunnossa
 - ✓ tarkastavat välineet valmistajan ohjeiden mukaisesti
 - pitävät kirjaa kunnossapidosta
 - ✓ säilytettävä vähintään vuoden ajan
 - ✓ esitettävä viranomaiselle pyynnöstä
 - varmistavat, että
 - ✓ teurastuspaikalla on asianmukaiset varavälineet
 - ✓ eläimiä ei aseteta liikkumista rajoittaviin välineisiin ennen kuin henkilö on valmis tainnuttamaan tai laskemaan veren mahdollisimman pian

Liikkumisen rajoittaminen

- Kiellettyä
 - tajuissaan olevien eläinten ripustaminen tai nostaminen (ei siipikarja)
 - raajojen tai jalkojen kiinnittäminen yhteen tai sitominen mekaanisella laitteella (ei siipikarja)
 - selkäytimen katkaiseminen esimerkiksi käyttämällä puntillaa tai tikaria
 - eläimen lamaannuttaminen sähkövirralla, joka
 - ei tainnuta tai tapa sitä hallituissa olosuhteissa
 - ei kulje aivojen läpi

Liikkumisen rajoitusvälineet ja -järjestelyt

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Liikkumisen rajoittamisvälineet ja -järjestelyt
 - tainnutus- tai lopetusmenetelmää voidaan soveltaa optimaalisesti
 - eläimet eivät vahingoitu eivätkä ruhjoudu
 - rimpuilu ja ääntely on mahdollisimman vähäistä
 - liikkumista rajoitetaan mahdollisimman vähän aikaa
- Nautaeläinten osalta paineilmalla toimivan pulttipistoolin yhteydessä käytettävien liikkumista rajoittavien häkkien on oltava sellaisia, että ne estävät eläimen pään liikkeen sekä vaaka- että pystysuunnassa

Teurastamon säilytystila - kaikki

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Ilmanvaihto kunnossa eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi koko ajan kaikissa sääolosuhteissa
- sähköiset ilmastointilaitteet
 - hätä- ja varailmastointijärjestelmä
- Riski eläinten vahingoittumisesta minimoitu ja äkillisiä ääniä mahdollisimman vähän
- Eläinten tarkastaminen helppoa
- Kiinnitettyjä tai kannettavia valaisimia

Teurastamon säilytystila - muut kuin kontit

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Karsinat, käytävät ja kulkuväylät
 - eläimet voivat liikkua vapaasti haluttuun suuntaan käyttäytymismalliensa mukaisesti ilman häiritseviä tekijöitä
 - siat tai lampaat voivat kävellä rinnakkain paitsi jos väylä johtaa liikkumisen rajoittamiseen tarkoitettuihin välineisiin.
- Lattiat
 - eläinten vaara liukastua, kaatua tai loukata jalkojaan on mahdollisimman pieni
- Luiskissa ja silloissa kaiteet, etteivät eläimet putoa
- Eläimet pääsevät puhtaan veden luokse kaikkina aikoina loukkaantumatta ja niiden liikkeitä rajoittamatta

Teurastamon ulkosäilytystila ja odotuskarsina

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Ulkosäilytystila, jossa ei ole luonnollista suojaa tai varjoa
 - asianmukainen suoja epäsuotuisia sääoloja varten
 - ei suojaa → ei saa käyttää epäsuotuisissa sääoloissa
 - ei luonnollista vesilähdettä → juottolaitteet
- Mahdollinen odotuskarsina
 - tasainen lattia ja umpinaiset seinät
 - säilytyskarsinoiden ja tainnuttamispisteeseen johtavan väylän välillä
 - eläimet eivät voi jäädä loukkuun eivätkä joutua tallatuiksi

Verenlasku

- yksi henkilö tainnuttaa, ripustaa, nostaa ja laskee veren
 - suoritettava kaikki nämä toimet yhdelle eläimelle ennen minkään niistä suorittamista toiselle eläimelle
- Katkaistava järjestelmällisesti molemmat kaulavaltimot tai suoni, josta kaulavaltimot lähtevät
- Sähköstimulaatio, kun eläimen tajuttomuus varmistettu
- Jatkokäsittely tai kaltaus, kun eläimen elonmerkkien puuttuminen varmistettu
- Linnuilla automaattinen kaulankatkaisulaite vain, kun voidaan varmistaa, onko automaattinen laite tosiasiaassa katkaissut molemmat verisuonet.
 - kaulankatkaisulaite ei toimi → lintu teurastettava välittömästi

Nauta

- Lävistävä pulttipistooli
- Tuliase ja ammus
- Sähkötaintutus vain päähän
- Sähkötaintutus sekä päähän että kehoon

- (Iskevä pulttipistooli - alle 10 kg)
- (Kuolettava ruiske)

Lammas ja Vuohi

- Lävistävä pulttipistooli
 - Tuliase ja ammus
 - Sähkötaintutus vain päähän
 - Sähkötaintutus sekä päähän että kehoon
-
- (Iskevä pulttipistooli - alle 10 kg)
 - (Isku päähän - alle 5 kg)
 - (Kuolettava ruiske)

Poro

- Lävistävä pulttipistooli
- Tuliase ja ammus
- Sähkötainnutus vain päähän
- Sähkötainnutus sekä päähän että kehoon

- (Iskevä pulttipistooli - alle 10 kg)
- (Kuolettava ruiske)

Sika

- Lävistävä pulttipistooli
 - Tuliase ja ammus
 - Sähkötainnutus vain päähän
 - Sähkötainnutus sekä päähän että kehoon
 - Hiilidioksidi (CO₂) suurina pitoisuuksina
 - Hiilidioksidi yhdessä inerttien kaasujen kanssa
 - Inertit kaasut
-
- (Isku päähän - alle 5 kg)
 - (Hiilimonoksidi (CO) puhdas - porsaat)
 - (Hiilimonoksidi muiden kaasujen kanssa - porsaat)
 - (Kuolettava ruiske)

Siipikarja - muut kuin sileälataiset linnut

- Lävistävä pulttipistooli
 - Iskevä pulttipistooli
 - Sähkötaimutus vain päähän
 - Sähkötaimutus sekä päähän että kehoon
 - Sähkötaimutus vesialtaassa
 - Hiilidioksidi kahdessa vaiheessa
 - Hiilidioksidi yhdessä inerttien kaasujen kanssa
 - Inertit kaasut
-
- (Tuliase ja ammus)
 - (Niskanmurto - käsin < 3 kg, mekaaninen < 5 kg)
 - (Isku päähän - alle 5 kg)
 - (Hiilidioksidi (CO₂) suurina pitoisuuksina)
 - (Kuolettava ruiske)

Sileälastaiset linnut (strutsit, emut)

- Lävistävä pulttipistooli
- Tuliase ja ammus
- Sähkötainnutus vain päähän
- Sähkötainnutus sekä päähän että kehoon
- (Kuolettava ruiske)

Lävistävä pulttipistooli

- Iskun ja pultin tunkeutumisen aiheuttama vakava ja peruuttamaton vaurio aivoissa
- Pelkkä tainnutaminen
- Keskeiset parametrit
 - Ampumiskohta ja -suunta
 - Pultin asianmukainen nopeus, ulostulopituus ja läpimitta eläimen koon ja lajin mukaan
 - Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenlaskuun tai lopetukseen

Iskevä pulttipistooli

- Aivoihin tunkeutumattoman pultin iskun aiheuttama vakava vaurio aivoissa
- Pelkkä tainnuttaminen
- Keskeiset parametrit
 - Ampumiskohta ja -suunta
 - Pultin asianmukainen nopeus, läpimitta ja muoto eläimen koon ja lajin mukaan
 - Käytetyn panoksen voimakkuus
 - Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenlaskuun tai lopetukseen
- Varottava kallon murtumista

Tuliase ja ammus

- Iskun ja yhden tai useamman ammuksen tunkeutumisen aiheuttama vakava ja peruuttamaton vaurio aivoissa
- Keskeiset parametrit
 - Ampumiskohta
 - Panoksen teho ja kaliiperi
 - Ammustyyppi

Niskanmurto

- Niskan manuaalisen tai mekaanisen venytyksen ja väännön aiheuttama aivojen verenkierron estyminen ja hapenpuute
- Teurastamoissa ei saa olla rutiinimenetelmänä
 - ainoastaan kun ei ole käytettävissä muita tainnutusmenetelmiä
- Teurastamoissa vain tainnuttamisen varamenetelmänä
- Manuaalinen niskanmurto: enintään 70 eläintä / päivä / henkilö

Isku päähän

- Pään annetun lujan ja tarkkan iskun aiheuttama vakava vaurio aivoissa
- Keskeiset parametrit
 - Iskun voima ja kohta
- Teurastamoissa ei saa olla rutiinimenetelmänä
 - ainoastaan kun ei ole käytettävissä muita tainnutusmenetelmiä.
- Teurastamoissa vain tainnuttamisen varamenetelmänä
- Enintään 70 eläintä / päivä / henkilö

Sähkötainnutus vain päähän¹

- Aivojen altistaminen sähkövirralle, joka aiheuttaa yleistyneen epileptisen kohtauksen
- Keskeiset parametrit
 - Vähimmäisvirta (A tai mA), -jännite (V) ja -altistusaika sekä enimmäistaajuus (Hz)
 - Aika (s) tainnutuksesta verenlaskuun tai lopetukseen
 - Välineiden kalibrointitiheys
 - Sähkövirran optimointi
 - Sähköiskujen estäminen ennen tainnutusta
 - Elektrodien paikka ja kosketuspinta-ala

Sähkötäinutus vain päähän²

- Elektrodit
 - on asetettava niin, että sähkövirta kulkee eläimen aivojen läpi
 - on mukautettava eläimen kokoon
- Vähimmäisvirta
 - Nauta: ≥ 6 kk 1,28 A ja < 6 kk 1,25 A
 - Lammas ja vuohi: 1,00 A
 - Sika: 1,30 A
 - Kana: 240 mA
 - Kalkkuna: 400 mA

Sähkötainnutus sekä päähän että kehoon

- Kehon altistaminen sähkövirralle, joka aiheuttaa yleistyneen epileptisen kohtauksen ja sydämen kammiovärinän tai sydänpysähdyksen
- Keskeiset parametrit
 - Vähimmäisvirta (A tai mA), -jännite (V) ja -altistusaika sekä enimmäistaajuus (Hz)
 - Välineiden kalibrointitiheys
 - Sähkövirran optimointi
 - Sähköiskujen estäminen ennen tainnutusta
 - Elektrodiin paikka ja kosketuspinta-ala
 - Enimmäisaika (s) tainnuttamisesta verenlaskuun pelkän tainnuttamisen yhteydessä
- Sähkövirran vähimmäisarvo tainnutuksessa
 - Lammas ja vuohi: 1 A
 - Sika: 1,30 A

Sähkötainnutus muu kuin vesiallas

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Sähkötainnutusvälineissä laite, joka
 - näyttää ja kirjaa keskeisten sähköisten parametrien tiedot kunkin tainnutetun eläimen osalta
 - asennetaan niin, että henkilöstö näkee sen selvästi
 - antaa selvästi näkyvän ja kuuluvan varoitus, jos altistusaika jää alle vaaditun tason
 - kirjattuja tietoja on säilytettävä vähintään yhden vuoden ajan
- Liikkumista rajoittavaan järjestelyyn yhdistetty automaattinen sähkötainnutusväline antaa tasavirtaa

Sähkötainnutus vesialtaassa¹

- Eläimen altistaminen vesialtaassa sähkövirralle, joka aiheuttaa yleistyneen epileptisen kohtauksen ja sydämen kammiovärinän tai sydänpysähdyksen
- Keskeiset parametrit
 - Vähimmäisvirta (A tai mA), -jännite (V) ja -altistusaika sekä enimmäistaajuus (Hz)
 - Välineiden kalibrointitiheys
 - Sähkövirran optimointi
 - Sähköiskujen estäminen ennen tainnutusta
 - Elektrodiin paikka ja kosketuspinta-ala
 - Enimmäisaika (s) tainnuttamisesta verenlaskuun pelkän tainnuttamisen yhteydessä
 - Kivun minimointi lintuja ripustettaessa
 - Enimmäisaika ripustettuna ennen allasta
 - Lintujen upottaminen siiven tyveen saakka
 - Enimmäisaika tainnutuksesta verenlaskuun, kun taajuus yli 50 Hz

Sähkötäinnutus vesialtaassa²

- Ei ripustusta, jos
 - linnut liian pieniä
 - ripustaminen voi aiheuttaa tai lisätä kipua
- Ripustuskoukut määrät ennen ripustusta ja altistusta sähkövirralle
- Linnut on ripustettava molemmista jaloista
- Tiettyjen lajien sähkövirran vähimmäisarvot ja altistus vähintään neljän sekunnin ajan

Taajuus (Hz)	Kanat	Kalkkunat	Ankat ja hanhet	Viiriäiset
< 200	100 mA	250 mA	130 mA	45 mA
200 - 400	150 mA	400 mA	Kielletty	Kielletty
400 - 1500	200 mA	400 mA	Kielletty	Kielletty

Sähkötainnutus vesialtaassa³

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Ripustusradat
 - linnut eivät kohtaa mitään esteitä
 - linnuille mahdollisimman vähän häiriötä
 - lintuja ei tajuissaan ripustettuina yhtä minuuttia kauempaa
 - sen sijaan ankoja, hanhia ja kalkkunoita ei ripustettuina tajuissaan kahta minuuttia kauempaa
 - koko pituudeltaan kaltausaltaan sisäänmenokohtaan saakka helppopääsyinen, jotta lintuja voidaan poistaa teurastuslinjalta
 - Linnut tuettava rinnastaan ripustusradan alusta tainnutusaltaaseen saakka, jotta ne pysyvät rauhallisina
- Metalliset ripustuskoukut
 - kooltaan ja muodoltaan siipikarjan jalkojen koon mukaisia
 - sähköinen kosketus voidaan varmistaa kipua aiheuttamatta.

Sähkötainnutus vesialtaassa⁴

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Vesitainnutuslaitteisto
 - sähköisesti eristetty tuloluiska, jonka rakenne ja käyttö estää sisäänmenokohdassa veden ylivuotoa
 - lintujen upotuksen syvyys helposti mukautettavissa
 - elektrodit koko vesialtaan mittaiset
 - kun ripustuskoukut siirtyvät veden yli, ovat ne jatkuvasti kosketuksessa maadoitustankoon
 - pääsy, jotta tainnutetuille eläimille, jotka ovat jääneet vesialtaaseen linjalla tapahtuneen toimintahäiriön tai viivästyksen takia, voidaan suorittaa verenlasku.
- Laite, joka näyttää ja kirjaa käytettyjen keskeisten sähköisten parametrien tiedot, jotka on säilytettävä vähintään yhden vuoden ajan

Hiilidioksiditainnutus suuri pitoisuus

- Tajuissaan olevien eläinten välitön tai asteittainen altistaminen kaasuseokselle, joka sisältää yli 40 % hiilidioksidia
- Keskeiset parametrit
 - Hiilidioksidipitoisuus
 - Altistusaika
 - Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenlaskuun
 - Kaasun laatu ja lämpötila
- Sioilla CO₂-pitoisuus vähintään 80 %
- ei saa aiheuttaa palovammoja tai kylmyydestä tai kosteuden puutteesta johtuvaa kiihtymystä eläimille

Hiilidioksiditainnutus kaksivaiheinen

- Tajuissaan olevien eläinten altistaminen kaasuseokselle, joka sisältää alle 40 % hiilidioksidia
- Eläinten menetettyä tajuntansa niiden altistaminen korkeammalle hiilidioksidipitoisuudelle tai hapettomuudelle
- Keskeiset parametrit
 - Hiilidioksidipitoisuus
 - Altistusaika
 - Kaasun laatu ja lämpötila

Hiilidioksidi inerttien kaasujen kanssa

- Tajuissaan olevien eläinten välitön tai asteittainen altistaminen kaasuseokselle
 - jossa alle 40 % CO₂ inerttien kaasujen kanssa
 - joka aiheuttaa hapettomuuden
 - Sikojen tainnuttamisen, jos altistusaika vähintään 30 % CO₂ sisältävälle kaasuseokselle alle 7 minuuttia
 - Siipikarjan tainnuttamisen, jos kokonaisaltistusaika vähintään 30 % CO₂ sisältävälle kaasuseokselle alle 3 minuuttia
- Keskeiset parametrit
 - Hiilidioksidipitoisuus
 - Altistusaika
 - Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenlaskuun
 - Kaasun laatu ja lämpötila
 - Happipitoisuus
- ei saa aiheuttaa palovammoja tai kylmyydestä tai kosteuden puutteesta johtuvaa kiihtymystä eläimille

Inertit kaasut

- Tajuissaan olevien eläinten välitön tai asteittainen altistaminen inertille kaasuseokselle
 - kuten Argon tai Typpi
 - mikä johtaa hapettomuuteen
 - Siipikarjan tainnuttamisen, jos kokonaisaltistusaika alle 3 min
- Keskeiset parametrit
 - Happipitoisuus
 - Altistusaika
 - Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenlaskuun
 - Kaasun laatu ja lämpötila
- ei saa aiheuttaa palovammoja tai kylmyydestä tai kosteuden puutteesta johtuvaa kiihtymystä eläimille

Kaasutainnutusvälineet

- 8.12.2019 alkaen nykyiset teurastamot
 - 1.1.2013 jälkeen uudet teurastamot, uudet tilojen sijoittelut, rakennustavat tai välineistöt
- Kaasutainnutuslaitteisto, myös kuljetushinnat
 - voitava soveltaa optimaalisesti
 - eläimet eivät vahingoitu eivätkä ruhjoudu
 - rimpuilu ja ääntely on mahdollisimman vähäistä, kun eläinten liikkumista rajoitetaan
 - suurin sallittu eläinmäärä → eläimet voivat asettua makuulle joutumatta toistensa päälle
 - varustettava niin, että
 - mittaa, näyttää ja kirjaa jatkuvasti kaasupitoisuuden ja altistusajan
 - antaa selvästi näkyvän ja kuuluvan varoituksen, jos kaasupitoisuus laskee alle vaaditun tason
 - asennettava niin, että henkilöstö näkee sen selvästi
 - kirjattuja tietoja on säilytettävä vähintään yhden vuoden ajan

Kiitos!

Sari Salminen
8. ja 15.12.2011

 Evira

Eläinten hyvinvoinnista vastaava henkilö

- On nimettävä, jos vuodessa teurastetaan
 - vähintään 1 000 karjayksikköä nisäkkäitä
 - vähintään 150 000 lintua tai kania
- Toimijan palveluksessa ja raportoi tälle
- Oltava valtuudet vaatia säädösten noudattamista
- Velvollisuudet esitettävä toimintaohjeistossa
- Oltava kelpoisuustodistus
- Pitää kirjaa toimista el. hyv. parantamiseksi
 - Säilytettävä vähintään vuosi
 - Esitettävä pyynnöstä viranomaiselle

Määritelmiä¹

- Eläin
 - Kaikki selkärangaiset eläimet, lukuun ottamatta matelijat ja sammakkoeläimet.
- Alan toimija
 - Luonnollinen tai oikeushenkilö, jolla on valvonnassaan lopetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvaa eläinten lopetusta tai siihen liittyviä toimia harjoittava yritys.
- Teurastamo
 - Maaeläinten teurastukseen käytettävää laitosta, joka kuuluu asetuksen (EY) N:o 853/2004 soveltamisalaan.
- Toimintaohjeisto
 - Menettelytapoja koskevia kirjallisia ohjeita, joiden tarkoituksena on tietyn tehtävän suoritustavan tai normin yhdenmukaistaminen.

Määritelmiä²

- Lopetus
 - Tarkoituksellisesti aikaansaatu prosessi, joka aiheuttaa eläimen kuoleman.
- Teurastus
 - Ihmisravinnoksi tarkoitettun eläimen lopetus.
- Tainnuttaminen
 - Tarkoituksellisesti aikaansaatu tapahtuma, joka aiheuttaa tuntemiskyvyn menetyksen ja tajuttomuuden kivuttomasti, mukaan luettuina välittömän kuoleman aiheuttavat menetelmät.

Määritelmiä³

- Säilyttäminen
 - Eläinten pitäminen pilttuissa, karsinoissa, katoksessa tai laitumella teurastamotoiminnan yhteydessä.
- Liittyvät toimet
 - Eläinten lopetuksen yhteydessä ja lopetuspaikassa tapahtuvat toimet kuten eläinten käsittely, säilytys, liikkumisen rajoittaminen, tainnutus ja verenlasku.
- Liikkumisen rajoittaminen
 - Kaikki menettelyt, joilla ilman vältettävissä olevaa kipua, pelkoa tai levottomuutta rajoitetaan eläimen liikkumista tehokkaasti tainnutuksen tai lopetuksen mahdollistamiseksi.